

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

Кафедра дизайну середовища

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

на тему :

ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ ФЛОРИСТИЧНОЇ СТУДІЇ

Виконала студентка IV курсу
Групи БДЗ-14-9
Спеціальності:
022 «Дизайн»

Москаленко Анна Олександрівна
(ПІБ студента)

Керівник:
кандидат мистецтвознавства, доцент
(науковий ступінь керівника)

Мазніченко Олена Володимирівна
(ПІБ керівника)

Рецензент:
Доктор технічних наук, доцент
(науковий ступінь рецензента)

Коваль Лідія Михайлівна
(ПІБ рецензента)

Допустити до захисту
Протокол засідання кафедри
від «25» травня 2023 р. № 10
Завідувач кафедри Ковальов Ю. М.
(_____)_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Київ-2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Інститут дизайну та реклами
Кафедра дизайну середовища
Освітній рівень «бакалавр»
Спеціальність 022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма «Дизайн середовища»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Проф. Ковальов Ю. М.

«14» грудня 2022 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Москаленко Анні Олександрівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи — Дизайн інтер'єру флористичної студії
Керівник роботи — Мазніченко Олена Володимирівна кандидат
мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну середовища

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи — 22 травня 2023 р.

3. Мета та завдання кваліфікаційної роботи

Мета дипломної роботи — розробити дизайн флористичної студії.
Створення комфортного планування простору та індивідуального характерного
образу інтер'єру.

Завдання роботи:

- 1) проаналізувати українські та зарубіжні аналоги;
- 2) дослідити сучасні тенденції в організації простору;
- 3) вивчити стилістичні особливості інтер'єрів флористичних студій;
- 4) охарактеризувати об'єкт проектування;

5) розробити дизайн інтер'єру флористичної студії-кав'ярні;

4. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
Обмірні креслення, план демонтажу, план монтажу, план з розміщенням меблів та обладнання, план освітлення та електрики, розгортки приміщень, візуалізації приміщень.

5. Консультанти розділів роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
I	Ковальов Ю. М.		
II	Ковальов Ю. М.		
III	Ковальов Ю. М.		

6. Дата видачі завдання — 27 жовтня 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1	Складання програми творчого дослідження кваліфікаційної роботи	31 жовтня 2022	
2	Вибір об'єкту проектування	7 листопада 2022	
3	Аналіз аналогів	14 листопада 2022	
4	Виконання обмірів обраного приміщення, формулювання технічного завдання	28 листопада 2022	
5	Створення креслень плану приміщення	5 грудня 2022	

6	Ознайомлення з вимогами щодо проектування обраного об'єкту	19 грудня 2022	
7	Визначення стилістичного напрямку	22 грудня 2022	
8	Створення варіантів планувальних рішень й затвердження одного з них.	13 лютого 2023	
9	Розробка технологічних креслень	6 березня 2023	
10	Підбір меблів та обладнання	27 березня 2023	
11	Створення 3D візуалізацій	3 квітня 2023	
12	Оформлення дипломної роботи відповідно до вимог про роботи бакалаврського кваліфікаційного рівня	15 травня 2023	

Студент

_____

(підпис)

Москаленко А.О.

_____

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту

_____

(підпис)

Мазніченко О. В.

_____

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Сьогодні флористика є окремим й досить актуальним видом підприємницької діяльності. Багато митців уміло перетворюють власне хобі на прибутковий бізнес, який виокремлюється певними особливостями й потребує фахових знань від спеціалістів декількох професій. Одним із найважливіших аспектів є вибір приміщення й створення комфортного зручного простору для забезпечення функціонування механізмів студії.

З метою отримати досвід роботи з реальним об'єктом вирішили знайти замовника, який прагне створити дизайн-проект для свого бізнесу. За допомогою соціальних мереж познайомила з підприємцями з Харкова, яких зацікавила така пропозиція. Тому в кваліфікаційній роботі, пропонується дизайн інтер'єру флористичної студії-кав'ярні, яка знаходиться в м. Харків. Втілити ідею індивідуального образу інтер'єру, який стане визначальною рисою студії, сприятиме її характерності та зробить її улюбленим місцем для відвідувачів.

Можна помітити велику кількість флористичних студій, які мають досить одноманітний «стандартний» дизайн, уявлення про який давно сформувалося у свідомості суспільства. Така тенденція дозволяє підприємцям витратити мінімальний бюджет на ремонт, проте водночас позбавляє простір унікальності, що дуже впливає на фірмовий стиль тієї чи іншої студії. Також варто зазначити, що ергономічно правильне планування та підібрані спеціалістом якісні меблі й обладнання створюють комфортні умови для роботи працівників, забезпечуючи швидке виконання необхідних функцій. Дизайнерські стилістичні рішення здатні привернути увагу для більшої кількості відвідувачів і надати приміщенню необхідної атмосфери.

Способом вирішення даного питання пропоную розробку цікавого інтер'єру, який відобразить характерний настрій компанії, зможе «розповісти» її історію відвідувачам.

Ключові слова: дизайн інтер'єру, флористична студія, екостиль, флористична кав'ярня, кав'ярня екостиль, квіткова студія.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	5
ЗМІСТ.....	6
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ.....	10
1.1 Аналіз українських аналогів.....	10
1.2 Аналіз зарубіжних аналогів.....	16
Висновки до першого розділу.....	21
РОЗДІЛ II. СТВОРЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ФЛОРИСТИЧНОЇ СТУДІЇ-КАВ'ЯРНІ.....	23
2.1 Формування вимог до організації простору флористичної студії- кав'ярні.....	23
2.2 Об'ємно-планувальне рішення флористичної студії-кав'ярні.....	26
2.3 Ергономіка робочих місць у флористичній студії-кав'ярні.....	30
Висновки до другого розділу.....	34
РОЗДІЛ III. ДИЗАЙН КВІТКОВОЇ СТУДІЇ-КАВ'ЯРНІ.....	35
3.1 Особливості екостилю в дизайні інтер'єру.....	35
3.2 Особливості колористики в інтер'єрі.....	40
3.3 Меблі та обладнання в дизайні інтер'єру. Предметний дизайн.....	44
3.4 Пропозиція стилістичного рішення для квіткової студії-кав'ярні.....	48
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ.....	55

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми зумовлена сучасним стрімким розвитком флористичної галузі як одного з перспективних напрямків у бізнесі. Досить велика кількість митців прагне не лише займатись улюбленою справою, але й отримувати від цього прибуток. Даний аспект є підґрунтям для появи нових оригінальних ідей, які здатні підвищити конкурентоспроможність. Як приклад поєднання кав'ярні з флористичною студією.

Об'єднання цих різних галузей в даному випадку має працювати як єдиний злагоджений механізм, що можливо забезпечити, в першу чергу, грамотним підходом до експлуатації приміщення. Створення повноцінного дизайн-проекту дає можливість створити простір, який стане візитівкою студії. Функціональне й зручне зонування, ергономічно правильне розташування меблів і обладнання забезпечують досить швидке виконання всіх необхідних механізмів у роботі.

Інтер'єр студії також є обличчям усієї компанії, показником успішності та професійного рівня. Тому надважливо створити привабливий естетичний вигляд і позитивну атмосферу, яка має стати віддзеркаленням внутрішньої корпоративної етики всього колективу. Зайшовши до студії, потенційний клієнт одразу звертає увагу на середовище навколо, переживає певні емоції від побаченого й одразу формує думку щодо цінностей компанії. Будь-який власник прагне, щоб клієнти хотіли повертатися до закладу й несли щирі позитивні судження щодо атмосфери в ньому.

Сьогодні спостерігається тенденція збільшення конкуренції в галузі флористичного бізнесу. Цим обумовлена потреба створення власного індивідуального стилю, розробка якого починається саме з інтер'єру приміщення.

Новизна проекту полягає в створенні характерного дизайну для образу флористичної студії, який відповідає як функціональним, так і естетичним потребам, а також, втілює загальну тематику фірмового стилю.

Відомо, що сучасна людина більшу частину свого часу проводить на роботі. Навколишнє середовище здійснює вагомий вплив на самопочуття і

працездатність робітників. Естетично досконалий ергономічний простір дає можливість працівникам почуватися комфортно й виконувати свої обов'язки із задоволенням, що є важливою складовою будь-яких процесів.

Сучасний дизайн інтер'єру має відображати простоту, логічність і лаконічність форм, їх функціональну виправданість і привабливість.

Мета дипломної роботи — розробити дизайн флористичної студії. Створення комфортного планування простору та індивідуального характерного образу інтер'єру.

Завдання роботи:

- 1) проаналізувати українські та зарубіжні аналоги;
- 2) дослідити сучасні тенденції в організації простору;
- 3) вивчити стилістичні особливості інтер'єрів флористичних студій;
- 4) охарактеризувати об'єкт проектування;
- 5) розробити дизайн інтер'єру флористичної студії-кав'ярні;

Об'єктом дослідження є інтер'єр флористичної студії.

Предмет дослідження умови та принципи комфортного планування простору та пошук індивідуального характерного образу інтер'єру.

Практичне значення одержаних результатів. Результат кваліфікаційної роботи можна використовувати для розробки інтер'єрів флористичних студій. Робота виконана як допомога малому бізнесу, постраждалому в наслідок повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, зокрема флористичній студії-кав'ярні, що знаходиться у м. Харків, на вул. Сумська. Проект розроблено у тісній взаємодії з замовниками з урахуванням їх реальних потреб та бажань. Також робота може стати в нагоді для написання наукових та курсових робіт за означеною тематикою.

Апробація результатів та публікації.

Участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Дизайн — синергія мистецтва та науки», НАКККіМ, з доповіддю на тему: «Досвід використання малих архітектурних форм у парковому середовищі», с. 200, 2021 р. Режим доступу до ресурсу:

https://nakkim.edu.ua/images/Instytuty/Instytut_dyzaynu/konferentsiia_Dyzain_zbirnyk.pdf (дата звернення: 30.05.2023).

РОЗДІЛ I. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ

Створюючи власний дизайнерський проект, необхідно звернути увагу та обов'язково провести аналіз роботи інших дизайнерських розробок. Це допоможе краще зрозуміти хід роботи, а на основі виконаного аналізу обраних аналогів, зробити висновки щодо обраних дизайнерських вирішень, знайти деякі нюанси та підкреслити недоліки. Таким чином, це розширить кругозір. Можна більш точно осмислювати плюси та мінуси своєї розробки, використати отриману інформацію для покращення власного проекту.

Насамперед, розглянемо аналоги українських флористичних студій.

1.1 Аналіз українських аналогів

Квіткова студія «Five flowers», Дніпро, Україна (рис. 1.1)

Аналіз. Квітковий магазин з великими вітринами розташований на першому поверсі багатоповерхової будівлі. У зв'язку з особливостями ландшафту рівень підлоги знаходиться на 90 сантиметрів нижче тротуару. Особливістю концептуального рішення є розподіл приміщення на дві зони: тепла розміщена біля входу — це простір з квітами й робочим місцем флориста. Друга зона — холодна, знаходиться між чотирма колонами, які поділяють її на три окремих вітрини, роблячи їх візуально невагомими. Саме ця зона є експозицією для зрізаних квітів.

Композиційне вирішення. Композиція статична. Нерівномірне розміщення меблів вказує на асиметричність, проте холодна зона розподілена на три рівномірні частини. Ритм створено за допомогою підвісних полиць, розміщених на різній довжині, гвинтових сходів і круглих столів різної висоти.

Колористичне вирішення. Інтер'єр представлений у сірому керамограніті та натуральному шпоні світлих відтінків. Акцентним у даному випадку є колір бронзи. Для меблів застосовані також базові матеріали, що гармонійно поєднує їх з основним простором і дає можливість привернути головну увагу саме до квіткових композицій.

Освітлення. Досить великі вікна дають змогу наповнити простір великою кількістю природнього світла. Штучне освітлення розподілене наступним чином: трекові системи є джерелом основного світла, певна кількість світильників зосереджена на освітленні робочої зони флориста та пристінних полицок. Додаткові підвісні світильники розташовані над круглими столами з квітковими композиціями.

Дизайнерські рішення, які запропоновані в даному інтер'єрі є досить вдалим для поставленого завдання. Нейтральні відтінки кольорів і мінімальна кількість декоративних елементів дозволяють зосередити увагу саме на продукції для продажу. Досить відкритий світлий простір створює легку позитивну атмосферу. Прості геометричні форми меблевих елементів і акцентний колір бронзи створюють ритмічність.

Рис. 1.1 Квіткова студія «Five flowers», Дніпро, Україна

Студія флористики та декору «Ана», Київ, Україна (рис. 1.2)

Аналіз. Інтер'єр студії виконаний у вінтажному стилі з елементами сучасного. Вхідну зону виокремлюють дві бетонні колони. Напроти входу розташована робоча зона флориста, до якої привертає увагу стіна позаду з декоративними елементами ліпнини. Холодильна вітрина вбудована в одну лінію зі стіною, але виокремлюється візуально за допомогою акцентних чорних рам.

Композиційне вирішення. Композиція статична, побудована на основі асиметрії.

Колористичне вирішення. Загалом використано світлі відтінки. Біла стеля й стіни гармонійно поєднані з бетонними елементами. Акцентний колір додають золоті підвісні світильники над робочою зоною флориста та оксамитові «важкі» штори.

Освітлення. Великі панорамні вікна збільшують візуально приміщення та наповнюють простір великою кількістю природнього світла. Штучне освітлення виконано за наступним принципом: світильники на стелі створюють «заливне» світло, робоча зона флориста додатково підсвічена за допомогою підвісів з локальним освітленням. Для полиць з декором використано LED підсвітку більш теплого відтінку.

Рис. 1.2 Студія флористики та декору «Ана», Київ, Україна

Квіткова кав'ярня «Arka», Харків, Україна (рис. 1.3)

Аналіз. Концепція створення інтер'єру цієї студії передбачає поєднання декількох стилів. Особливістю є розташування квіткової кав'ярні — вона знаходиться в підвальному приміщенні. Важливо було зробити студію світлою та просторою, попри відсутність вікон і природніх джерел світла.

Планування достатньо просте, розподілене на дві зони: кав'ярня та місце для продажу квітів і декору. Особливістю стилістичного рішення є наявність арочних елементів, які можна побачити на дзеркалах, вітринах і навіть на холодильній кімнаті для квітів. В основі створення меблевих елементів закладено прості геометричні форми: коло, циліндр, куб, як приклад, додаткова зона відпочинку для відвідувачів, посадочні місця якої виконані рожевими кубами. Меблі були спеціально розроблені та підібрані таким чином, щоб їх можна було вільно пересувати. Така функціональність дозволяє трансформувати простір, підлаштовуючи його для особливих заходів або майстер класів.

Колористичне вирішення. Інтер'єр виконаний в рожево-бежевій кольоровій гамі з нюансними переходами між матеріалами. Акцентним є сірий колір. Підлога викладена глянцевою плиткою світлого відтінку.

Освітлення. Для освітлення приміщення використано підвісні світильники у формі кулі, а також велика кількість неонових вивісок і LED стрічок, які також є декоративним елементом.

Проаналізувавши дизайн інтер'єру квіткової кав'ярні, можна зрозуміти, що стилістичне вирішення в даному прикладі є досить нестандартним. Якщо більшість студій намагається зробити стриманий мінімально декорований простір, який зосередить увагу відвідувачів саме на квітах, то в даному випадку ми бачимо досить сміливі колористичні рішення та акцентні елементи в освітленні. Перевага рожевого кольору, на мій погляд, є не досить вдалою, а чорний колір барних стільців варто було б підтримати, повторивши його в інших елементах.

Рис. 1.3 Квіткова кав'ярня «Arka», Харків, Україна

Квіткова студія «FLWR», Київ, Україна (рис. 1.4)

Аналіз. Приміщення достатньо просторе з високою стелею. Інтер'єр виконаний у стилі сучасної класики. Використані натуральні матеріали, наприклад поверхня стільниці робочого місця флориста виконана з натурального каменю. Зонування розподілене наступним чином: кімната для відвідувачів та підсобні приміщення. Вдалим композиційним рішенням є ідея розташування вітрини з квітами напроти входу, вона ж є акцентом композиції. Робоча зона флориста розташована з правої сторони від входу й вписана в єдиний простір за допомогою декоративної арки. Вхід до зони з підсобними кімнатами також обрамлений аркою. Стіни прикрашені молдингами та гіпсовою ліпниною. У конструкції меблів повторюються елементи класичного стилю.

Колористичне вирішення. Дуже вдалим є колористичне вирішення: світло-сірі та білі відтінки візуально збільшують простір, акцентний оксамитовий колір додає насиченості та робить інтер'єр більш цікавим. Чорні рами холодильної вітрини підтримані темним комодом біля стіни та трековими системами на стелі.

Освітлення. Для студії недостатньо природнього світла. Тому не менш важливим є штучне освітлення. Основне «заливне» світло створюють подвійні софіти на стелі. Трекові системи підсвічують полицьки з декором. Оскільки в студії наявні окремі експозиції з картинами для продажу, то для них додано локальні підвіси. Досить акцентними виглядають група бірюзових підвісних світильників над робочим місцем флориста та золота люстра в класичному стилі.

Рис. 1.4 Квіткова студія «FLWR», Київ, Україна

1.2 Аналіз зарубіжних аналогів

Квіткова крамниця «Absolute flower shop, Шанхай, Китай (рис. 1.5)

Аналіз. Квіткова крамниця розташована на першому поверсі старого будинку. План поверху розподілений на три зони: галерея, ландшафтна частина та сад. В основі концептуального задуму покладена – лінійна «подорож» до саду на задньому дворі. Кожен елемент простору дає можливість взаємодіяти з квітковими композиціями. Проходячи повз будівлю, перше, що привертає увагу людини — маленькі вітринні віконця, які повертають нас у часи, коли люди могли купувати товар прямо з вулиці. Крізь них видно колекцію інсталяцій, створених із сезонних квітів. Кожне вікно, ніби рамки іншого світу. Задня частина простору декорована дзеркалом, яке дозволяє людині побачити своє відображення з композицією.

Композиційне вирішення в інтер'єрі. Мінімалістичний внутрішній простір є статичним і асиметричним. В центральній частині розташоване робоче місце флориста з необхідним обладнанням. Меблі виконують функцію стелажів для

експозицій, тому мають вигляд простих геометричних форм кубів і прямокутників. Різновисотність меблів дає можливість добре розглянути кожную квіткову композицію, а також створює динаміку в інтер'єрі.

Колористичне вирішення. Максимально просте й водночас дуже вдале рішення використати ахроматичні відтінки. Білі стіни та стеля візуально збільшують простір, роблять його світлішим. Світло сірі бетонні стелажі є гармонійною частиною цілісної картини приміщення. Для робочої зони флориста використано світлий мармур, який виглядає досить витончено. Акцентними є чорні віконні рами.

Освітлення. Основне світло дає великий світильник, розташований у центрі стелі, додатковими джерелами освітлення є софіти. Для підсвічування експозицій використано точкові світильники.

Рис. 1.5 Квіткова крамниця «Absolute flower shop, Шанхай, Китай

Студія Nicolai Bergmann, Токіо, Японія (рис. 1.6)

Аналіз. Студія Nicolai Bergmann флориста та художника, яка функціонувала з грудня 2010 року, пройшла повне оновлення інтер'єру та офіційно відновила роботу в січні 2023. Атмосферний простір у самому центрі токійського району Minami-Aoyama гармонійно поєднує простору квіткову студію із затишною кав'ярнею.

Композиційне вирішення. Композиція побудована симетрично, на що вказує рівномірне розміщення меблів. Центральною частиною є робоча зона кав'ярні, яка ніби виокремлена нішею.

Колористичне вирішення. Основний колір — світло-сірий бетон. Його вдало поєднано з дерев'яними елементами. Меблі з натурального дерева виконані за авторським дизайном власника. Акцентними є чорні стільці, які колористично переплітаються з трековими системами на стелі.

Освітлення. Велика кількість природнього світла надає естетичності фактурним бетонним стінам і стелі. Штучне освітлення представлено у вигляді трекових систем на стелі та підвісних світильників, що розташовуються над робочими зонами.

Рис. 1.6 Студія Nicolai Bergmann, Студія Nicolai Bergmann,
Токіо, Японія

Квіткова студія «MAISON la FLEUR», Маямі, США (рис. 1.7)

Аналіз. Достатньо просторе приміщення площею 98 м² з високими стелями. В основі концепції дизайну — сучасний стиль. Можна помітити велику кількість фітодекору, який робить інтер'єр характерним і більш цікавим. Приміщення розподілене на три зони: місце для консультації відвідувачів, яке представлено у вигляді ресепшн при вході зліва та невеликим круглим столиком, за яким клієнт може очікувати своє замовлення. Напроти входу в кінці студії розміщена робоча

зона флориста та холодильна вітрина. Підсобні приміщення є майже непомітними для гостей.

Композиційне вирішення. Композиція статична з елементами симетрії. Ритм додають чорно-білі смужки, якими оформлена стіна за холодильною вітриною. Цікаво та динамічно виглядають каркаси для світильників, які повторюють форму гілок дерева.

Колористичне вирішення. Для інтер'єру використано переважно відтінки сірого та чорний колір, стеля — біла. Зона флориста та ресепш виконані з сірого бетону з золотими акцентними елементами. Стільницю робочої поверхні створено зі світлого мармуру, її доповнює столик для відвідувачів з такого ж матеріалу. Наявність фітодекору додає в інтер'єр темний зелений і рожевий відтінки, які створюють необхідну образність і атмосферу.

Освітлення. Окрім природнього освітлення використано трекові системи, що створюють основне світло. Над зоною ресепш та робочим місцем флориста додано підвісні світильники.

Недоліки. Холодильна вітрина знаходиться в кінці приміщення, позаду робочого місця флориста, що робить її малопомітною та не дуже зручною для відвідувачів.

Рис. 1.8 Квіткова студія «MAISON la FLEUR», Маямі, США

Висновки до першого розділу

Проаналізовано українські аналоги флористичних студій з різних міст, а саме: «Five flowers» у Дніпрі, «Ана» у Києві, «Арка» у Харкові, «FLWR» у Києві.

Визначено такі позитивні риси: Професійний дизайн, який характеризується лаконічністю функціональністю, гармонійними колористичними та композиційними рішеннями. Можна стверджувати, що

дизайнерам вдалося виконати завдання щодо створення специфічного образного інтер'єру.

Також виявлено певні недоліки: у студіях, які функціонують не тільки як квіткові, а ще й кав'ярні простежується проблема стилістичного вибору, яка зумовлена різним функціоналом.

Проаналізовано зарубіжні аналоги: квітова крамниця «Absolute flower shop, Китай, студія Nicolai Bergmann, Японія, квітова студія «MAISON la FLEUR», Маямі, США.

Виявлено такі позитивні особливості: нестандартний оригінальний підхід до поставленого завдання. Чітко простежується індивідуальний фірмовий стиль кожної студії. Досить лаконічні стилістичні рішення, дизайн виглядає природньо й максимально акцентує увагу відвідувачів на квітах. Гармонійне розташування меблів, легкість простору, врівноважена кількість аксесуарів та меблів, що створюють затишок та відчуття комфорту.

Проаналізувавши всі представлені студії, можна дійти висновку, що квітова студія може бути виконана в різних стилях. У більшості випадків це залежить від ідейного задуму власника та дизайнера. Проте є важлива риса, якої слід дотримуватися: дизайн повинен бути легким, невимушеним з врівноваженою кількістю декору. Це зумовлено специфічним призначенням приміщення — увага відвідувача має бути зосереджена на товарах для продажу.

РОЗДІЛ II. СТВОРЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ФЛОРИСТИЧНОЇ СТУДІЇ-КАВ'ЯРНІ

Середовище, в якому знаходиться людина дуже впливає на її емоційний і фізичний стан, поведінку й загальне самопочуття. Ця концепція неодноразово підтверджена психологами та архітекторами. Тому важливо детально вивчити й сформулювати основні функції, які повинні відбуватися в приміщенні. Від цього залежатимуть планувальні й стилістичні рішення [10].

Флористична студія-кав'ярня — це середовище, в якому мають гармонійно поєднуватися такі основні процеси: створення квіткових композицій для продажу, проведення майстер класів з флористики та можливість приймати відвідувачів на смачну каву. Також варто звернути увагу, що простір має бути зручним і привабливим не лише для клієнтів, але й для працівників, які проводять там досить багато часу.

Дизайн інтер'єру того чи іншого приміщення має бути індивідуальним та унікальним, виражати загальну ідею, основну концепцію всієї діяльності.

2.1 Формування вимог до організації простору флористичної студії-кав'ярні

Будівлі та споруди мають вводитися в експлуатацію за їх призначенням, ураховуючи правила безпеки для осіб, які знаходяться в них протягом усього часу існування.

Приміщення комерційного типу повинні бути забезпеченими обладнанням, що зменшує ризик кримінальних правопорушень, сприяє захисту відвідувачів і працівників, мінімізуючи можливі ушкодження від протиправних дій. Таке обладнання може бути представлене у вигляді вибухозахисних конструкцій, кодових замків, систем відеоспостереження й охоронної сигналізації. Також це можуть бути спеціальні захищені конструкції вікон на перших, цокольних і верхніх поверхах. Важливою функцією загальних систем безпеки є забезпечення захисту протипожежного обладнання від несанкціонованого доступу й вандалізму.

Санітарно-екологічна безпека, раціональне використання природних ресурсів і виконання необхідних норм щодо негативного впливу на навколишнє середовище й людину повинні бути забезпечені в проектуванні.

Згідно з ДБН В.2.2-9 у підвальному приміщенні дозволяється розміщення підприємств громадського харчування (закладів ресторанного призначення) або їх частин площею до 300 м².

Висоту приміщень житлових будинків можна приймати як висоту приміщень для комерційних будівель, які розміщені в житлових будинках, за умови місткості не більше 40 осіб, установ торгівлі, з торговельною площею до 250 м², якщо вони відповідають умовам нормативів показників мікроклімату.

Під час реконструкції громадських будинків і споруд, мають бути враховані зміни в конструктивній схемі.

Основні входи до комерційних приміщень мають розраховуватися на всі категорії відвідувачів. Кількість входів (виходів) визначається методом розрахунку, орієнтуючись на пропускну можливість будівлі.

Дверні й відкриті прорізи в стіні повинні мати «чисту» ширину не менше 0,9 м.

Висота порогів має бути не більшою 0,025 м. Перепади від 0,005 м до 0,025 м повинні бути оснащеними похилим профілем.

Якщо наявний уступ з перепадом висоти рівнів підлоги 0,025 м або більше, то варто продумати конструкцію на верхньому рівні заввишки 0,9 м.

Під час експлуатації приміщення не мають становити загрозу гігієні, здоров'ю осіб, які в ньому знаходяться, а також здійснювати значний вплив на якість навколишнього середовища.

Експлуатація санітарно-гігієнічних приміщень повинна бути забезпечена правильними розмірами й розміщенням обладнання з метою зручного використання за прямим призначенням, а також в обслуговуванні (проведення дезінфекцій, прибирання, уникнення розповсюдження неприємних запахів і надмірної вологості).

Оздоблювальні та будівельні матеріали мають бути підібрані згідно вимог ДБН В.1.2-8.

Внутрішнє середовище приміщення має бути комфортним для осіб, які перебувають у ньому. Цього можна досягти застосувавши технічні рішення конструктивних й інженерних систем, які запобігають уникненню теплового дискомфорту.

Інтенсивність світлової енергії, її розподіл у просторі й колористичні співвідношення забезпечують оптимальний стан світлового середовища простору [3].

Оскільки комерційне приміщення є не лише флористичною студією, а ще й кав'ярнею, то варто окремо звернути увагу на вимоги щодо правильного розташування необхідних меблів, які використовуватимуться відвідувачами. Площа на один стіл, враховуючи простір для проходу має дорівнювати 5,3 м². Площа на одного відвідувача — 1,34 м², з урахуванням необхідного додаткового місця біля входу та вздовж стін не менше 1,5 м². Проміжок між двома сусідніми столами може бути використаним для збільшення числа місць за допомогою висувних дошок або вузьких столів-вставок шириною 65-68см; при цьому площа на одну людину зменшується до 1,07 м². Можливе діагональне розміщення столів: площа на один стіл 3,31 м², на одного відвідувача — 0,83 м², а з урахуванням необхідного додаткового простору — 1 м². Варіант розташування столів в один ряд, поєднуючи їх між собою не дає можливості економічно використати простір приміщення. Приклади з позначеними розмірами показано в рисунку 2.1 [15].

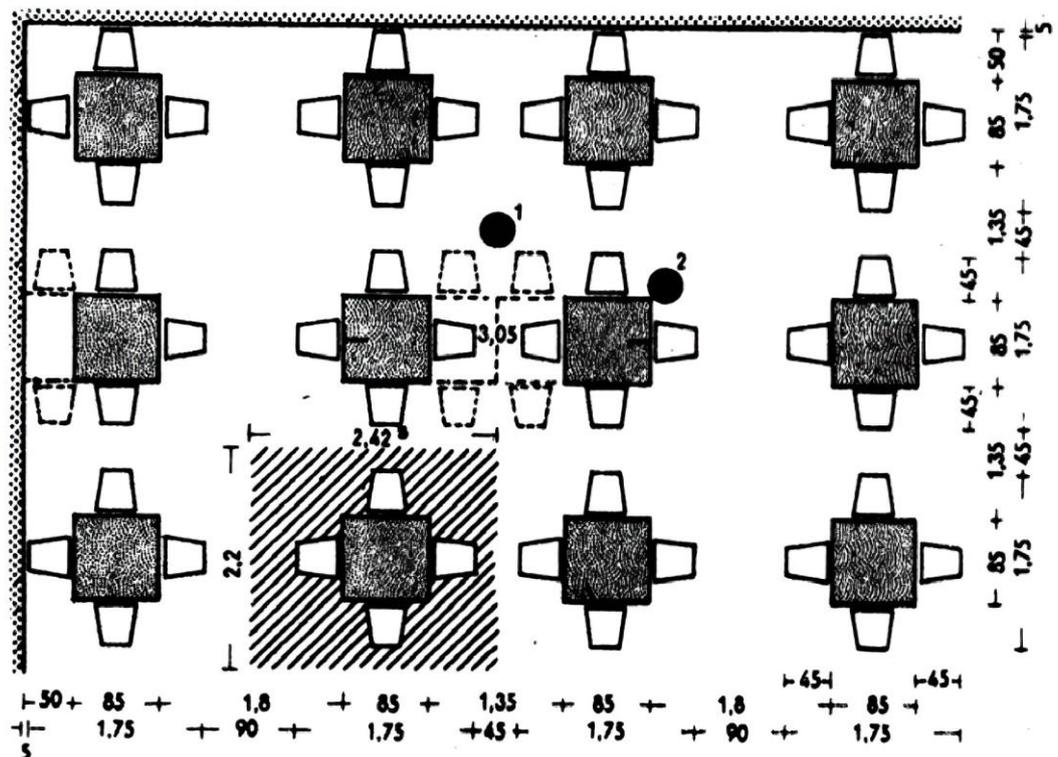

Рис. 2.1 Правила розташування столів для відвідувачів

2.2 Об'ємно-планувальне рішення флористичної студії-кав'ярні

Успішність результату будівництва громадської будівлі визначається її об'ємно-планувальним рішенням, в основі якого — розташування приміщень заданих розмірів і форми в одному комплексі, підпорядковане функціональним, технічним, архітектурно-художнім та економічним вимогам [20].

Типологія форм комерційних приміщень є досить різною — торговельні й ділові центри, адміністрації, інститути, музеї, відкриті простори (стадіони, виставкові центри, меморіальні комплекси). Усі ці об'єкти мають спільне завдання — створити умови для всіх форм спілкування різних груп населення: обміну інформацією, послугами, товарами та багатьох інших. Тому важливо, створюючи інтер'єр, уміти поєднати необхідний функціонал того чи іншого приміщення з правильним стилістичним рішенням, яке безпосередньо впливатиме на загальну атмосферу.

Загалом для всі форм комерційних приміщень можна виділити такі необхідні функціональні зони: для робітників, для допоміжних процесів обслуговування та для відвідувачів. Кожна зона має певну свою предметно-просторову організацію, необхідне обладнання й декоративне оздоблення.

Організація плану комерційного простору визначається розташуванням і взаємозв'язком головного композиційного елемента (найбільш вагоме за функціональністю і площею приміщення) — з іншими кімнатами. Серед елементів планування можна виокремити такі структурні вузли — вхідні групи (головні, службові, вестибюлі), приміщення основного призначення (поділяються на дві підгрупи: службові та для відвідувачів), підсобні приміщення (комори, сховища і т.д.) [13].

Композиція в інтер'єрі, як і будь-якому іншому творі мистецтва є одним із найвпливовіших факторів на загальне сприйняття простору. Зміст цього поняття розкриває значення цілеспрямованої побудови цілого, в якому розташування та взаємозв'язок окремих частин обумовлено змістом, характером і призначенням цілого.

Існує три основних види сприйняття форми: перша — в нерухомій точці (глядач бачить композицію відразу, елементи не закривають один одного), друга форма — в процесі обертання самої композиції або руху глядача навколо неї), третя — в процесі руху глядача в глибину простору, утвореного певними формами (в процесі руху відкриваються нові ракурси і поєднання елементів з різних точок).

Глибинно-просторова композиція вирізняється наявністю простору, що має достатньо великі розміри по глибині і ширині. Висота елементів має підпорядковане значення [4].

Засобами формування композиції називають сукупність усіх ознак, які людина сприймає зором. До них належать: форма, матеріал, геометричний вид і прийоми композиції.

На етапі створення об'ємно-планувального рішення необхідно сфокусувати свою увагу саме на формі та прийомах композиції. Форма

створюється за допомогою конфігурації (геометричного виду), величини, положення в просторі та маси. До основних прийомів композиції належать: композиційний центр, пропорціональність, масштаб, контраст, нюанс і тотожність, ритм [11].

Квіткова студія-кав'ярня наразі функціонує в місті Харків, на першому поверсі п'ятиповерхового будинку. Акцентує увагу гарно оздоблений фасад за допомогою металевої арки, яку декорують працівники в залежності від сезону. Зайшовши, потрапляємо в простір прямокутної форми, площею 40 м², який розподілений на дві робочі зони (для флористики й кав'ярні) й невелику підсобну. При вході з правої сторони під великою стільницею є двері, які ведуть до сходів у підвальне приміщення, площею 97 м². Наразі цей вхід зачинений для відвідувачів, так як кімнати внизу потребують капітального ремонту. Композиційним центром простору цокольного поверху є кімната 47 м², яка має стати залом для гостей. Також маємо додатковий вихід на вулицю й інші приміщення, які можуть бути використані як технічні.

Першим етапом на шляху до створення об'ємно-планувального рішення було обстеження приміщення й здійснення обмірів. Далі, поспілкувавшись із замовниками сформулювали чітке технічне завдання: на першому поверсі мають бути представлені два основних напрямки роботи закладу, тобто важливо передбачити ергономічно зручне й стилістично влучне планування двох зон: бару й робочого місця флориста. Також необхідно забезпечити зручний вихід на сходи й пов'язати простір внизу з першим поверхом. Підвальне приміщення треба розподілити на дві загальні зони: для працівників і для клієнтів студії-кав'ярні. Важливо передбачити велику холодильну вітрину для квітів у вигляді окремої кімнати з робочою зоною для флориста, а також облаштувати простір для відвідувачів, які лишатимуться в закладі на каву або навіть майстер-класи з флористики.

Проаналізувавши простір й отримане технічне завдання, створили варіанти планувань (рис.2.2, 2.3, 2.4).

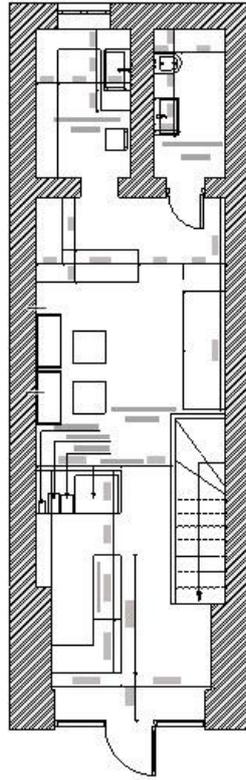

Рис. 2.2 Варіант перепланування 1-го поверху 1

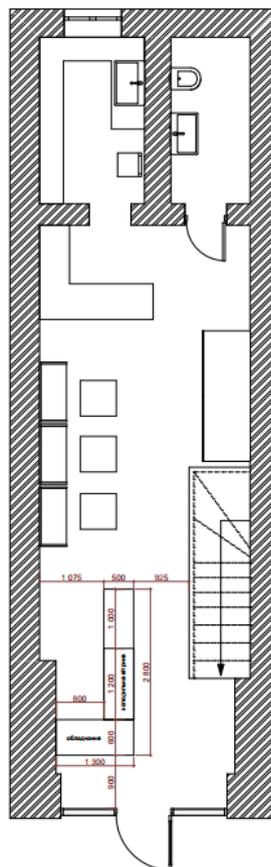

Рис. 2.2 Варіант перепланування 1-го поверху 2

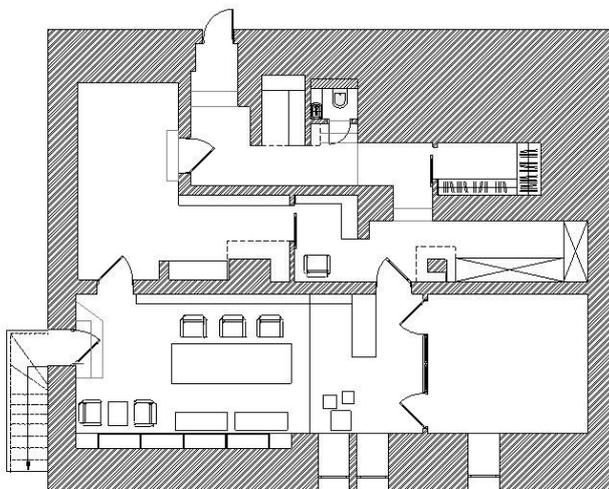

Рис.2.3 Планувальне рішення підвального приміщення

Усі варіанти планувальних рішень детально презентують загальну концепцію інтер'єру, яка була закладена. Її сенс полягає в тому, що перший поверх загалом призначений для відвідувачів і працівники перебувають у ньому саме з метою спілкування й надання необхідних послуг клієнтам. Натомість підвальне приміщення має дві відокремлених зони. Ми використали додатковий вхід як службовий, що зумовило призначення для суміжних кімнат. За таким варіантом планування, співробітники матимуть окремий санвузол і гардеробну кімнату.

Варто звернути увагу на те, що в підвалі є досить вузькі й низькі приміщення, з різкими уступами, які незручні для постійного перебування, тому було прийнято рішення застосовувати їх під склад. Кімнати з таким функціоналом є досить важливими для флористичних студій, їх використовують для зберігання різноманітних матеріалів, декору й технічного приладдя.

2.3 Ергономіка робочих місць у флористичній студії-кав'ярні

Робоче місце — зона, яка містить необхідне технічне обладнання для процесу трудової діяльності виконавця або групи виконавців. Засоби і предмети праці, структуровано розміщені в просторі створюють правильно організоване

робоче місце. Загалом усі робочі місця можна розподілити на дві групи за рівнем механізації: автоматизовані й механізовані. Також існують індивідуальні й колективні. Залежно від сфери застосування можна виокремити універсальні, спеціалізовані й спеціальні робочі місця [22].

Організовуючи робоче місце необхідно зважати на те, що конструктивне розташування його елементів, розміри повинні відповідати фізіологічним, антропометричним і психофізіологічним даним людини. Перед проектуванням робочої зони важливо врахувати положення робітника, яке визначається наступними критеріями: фізична тяжкість робіт, інтенсивність і постійність пересування людини, технологічні особливості процесу роботи.

Конструктивне рішення щодо планування робочого місця має забезпечувати зручне й комфортне положення робітника, якого можна досягти, звернувши увагу на такі критерії: висота робочої поверхні, висота сидіння, необхідний простір для ніг, достатня площа для можливості здійснення необхідних рухів [2].

Для ергономічно правильного проектування робочої зони флориста необхідно враховувати такі критерії: стійку для роботи варто розміщувати в просторі таким чином, щоб вона не перешкоджала рух співробітників і відвідувачів, але при цьому флорист мав швидкий доступ до підсобних приміщень і необхідного йому обладнання. Процес виконання робочих процесів даної спеціальності передбачає переважно стояче положення робітника. Саме цим обумовлена необхідна висота робочої поверхні — 950мм, ширина має бути не менше, ніж 600мм. Робочий простір, а саме відстань від краю стільниці до стіни позаду людини має бути мінімум 900мм.

Стійка внутрішньо має бути наповнена необхідними функціональними відділеннями (різні за розміром шухляди закритого й відкритого типу). Під стільницею, бажано в центральній частині потрібно розмістити касу, термінал для оплати товару картою варто винести на поверхню стільниці, ближче до відвідувачів, з метою зручного користування. Важливо передбачити необхідну кількість розеток над поверхнею ($h=1050\text{мм}$) та під нею для підключення

робочих приладів, а також отвори для дротів (відштовхуючись від розташування обладнання) [18].

Концепція проектування робочого місця флориста в квітковій студії-кав'ярні була створена з урахуванням усіх необхідних ергономічних норм. Стійка флориста знаходиться в кінці зали. Таке розташування обумовлене максимально близькою відстанню до підсобного приміщення, в якому наявне підключення каналізації та є все необхідне обладнання (мийка, додаткові стелажі й індивідуальний простір). Доступ до підсобного приміщення є максимально зручним, адже вхід до нього розташований прямо за стійкою флориста. Розміри й форма робочої поверхні вираховуються залежно від загальних розмірів приміщення (рис.2.5).

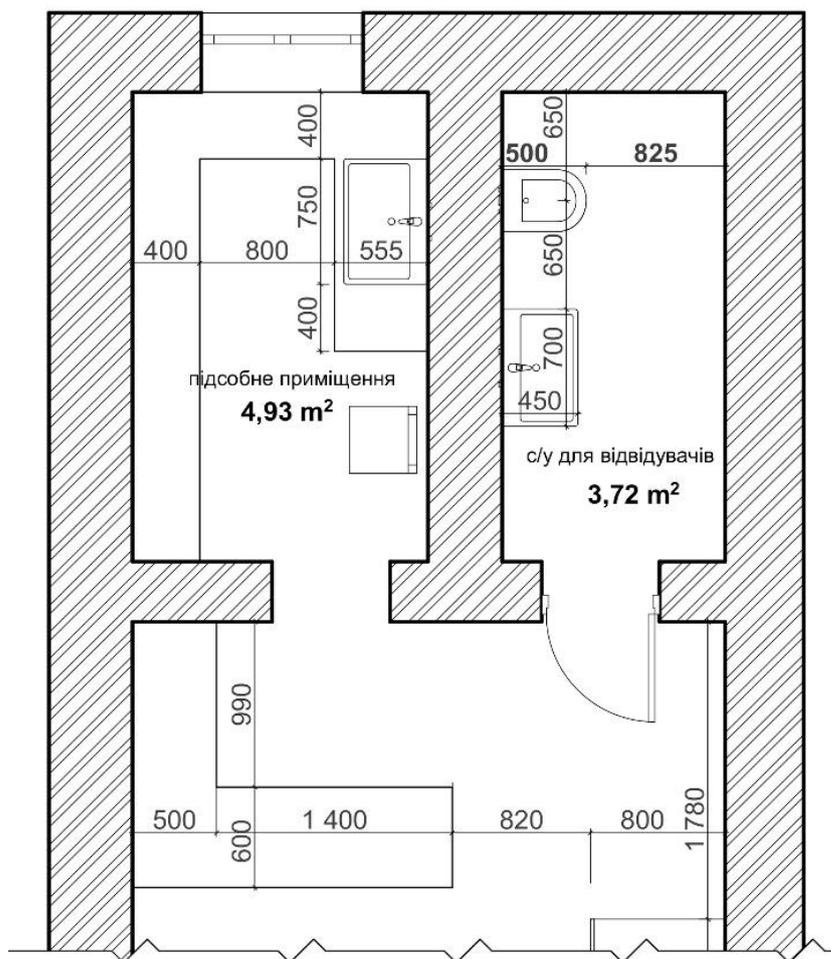

Рис. 2.5. Фрагмент плану першого поверху з робочим місцем флориста

Зона кав'ярні розташована біля входу, що дає змогу відвідувачам швидко зробити й отримати своє замовлення, адже багато гостей часто замовляють каву з собою. Стійка з необхідним обладнанням для роботи баріста розміщена з урахуванням усіх ергономічних норм. Конфігурація меблів для робочої зони спроектована таким чином, щоб приховати всі внутрішні процеси, які могли б зіпсувати загальний естетичний вид для відвідувачів [5].

Концепція кав'ярні в даному випадку передбачає приготування різних кавових напоїв, а також невелику кількість випічки, яка вдало смакуватиме з кавою. Тому було вирішено всі технічні прилади зосередити в правій частині робочої стійки, а холодильну вітрину винести ближче до відвідувачів і зробити її продовженням барної стільниці (рис. 2.6).

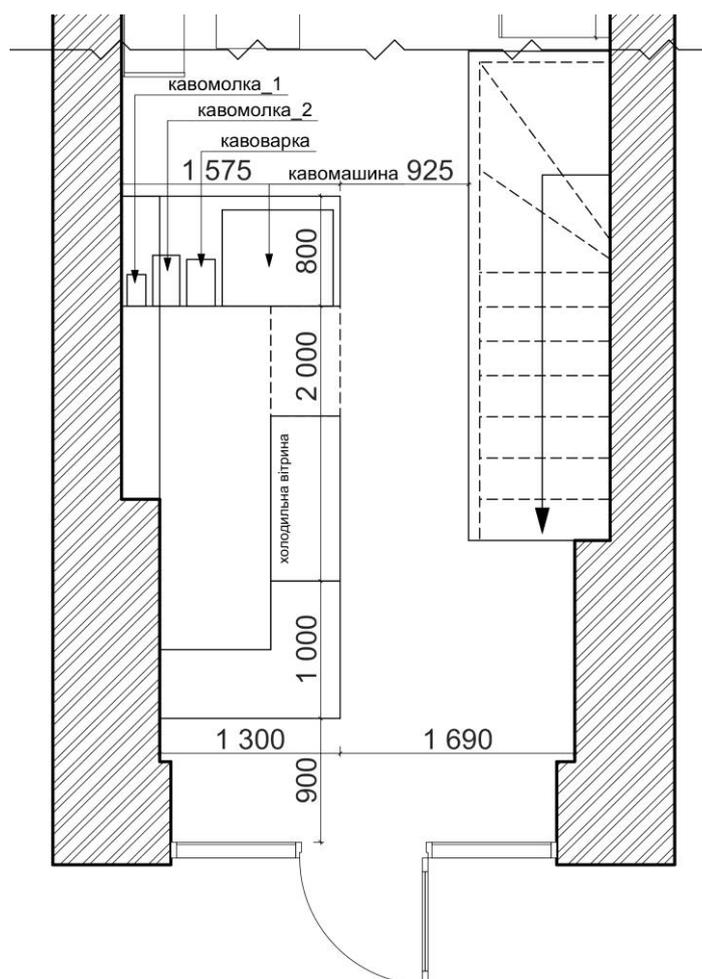

Рис. 2.6. Фрагмент плану першого поверху з зоною кав'ярні

Висновки до другого розділу

Отже, при проектуванні важливо звертати увагу на те, що стилістичний напрямок і краса окремих предметів обов'язково повинні бути поєднані з ергономічними вимогами. Ці складові створюють характерний образ інтер'єру, впливають на композиційне рішення й функціональність.

Дизайнер повинен досконало вивчити й проаналізувати всі технічні й будівельні особливості приміщення, зрозуміти його призначення й створити об'ємно-планувальне рішення, яке поєднуватиме в собі естетичність, функціональність і зручність, а також втілюватиме побажання замовника.

Функціональний простір флористичної студії-кав'ярні спроектовано з урахуванням усіх ергономічних і технічних вимог. Проаналізовані основні аспекти робочого процесу комерційного приміщення даного напрямку. Вирішено поставлені завдання щодо зонування приміщення й правильного розташування всього необхідного обладнання.

РОЗДІЛ III. ДИЗАЙН КВІТКОВОЇ СТУДІЇ-КАВ'ЯРНІ

«Будинок — це машина для житла, що передбачає естетику чистоти і точності», — відомі слова Ле Корбюзьє достатньо влучно обґрунтовують поняття про стиль [1].

3.1 Особливості екостилю в дизайні інтер'єру.

Новітньою тенденцією є застосування екологічних рішень у дизайні інтер'єрів. Актуальність такого напрямку зумовлена тим, що різноманітні види діяльності людини можуть досить негативно впливати на довкілля й спонукати великі екологічні проблеми. Тому дизайнери та архітектори намагаються вирішувати поставлені задачі, надаючи перевагу екологічно позитивним методам. Одними з найважливіших аспектів проектування екологічного дизайну є: раціональне споживання ресурсів, якість, безпека матеріалів та їх походження, енергозбереження.

Екологія — наука, яка вивчає взаємодію живих організмів між собою й навколишнім середовищем. Простіше, цей термін можна трактувати як дослідження взаємин живої та неживої природи.

Одним із популярних сучасних стилів інтер'єру є екостиль. Його характерною ознакою є застосування природніх елементів, які можуть бути виражені різними способами: використання натуральних матеріалів у відтворенні тих чи інших стилістичних рішень або візуальне повторення реалістичних природніх форм (скеля, дерево, море...). Також існує поняття «екологічний інтер'єр», яке є набагато ширшим, ніж «екостиль».

Екологічний інтер'єр є певною технологією проектування. Існують критерії на визначення екологічного інтер'єру, дотримуючись яких, будь-який простір можна зробити екологічним, навіть якщо, на перший погляд, він таким не є. До переліку цих критерій можна віднести:

- один із визначальних факторів — використання натуральних природніх матеріалів (дерево, цегла, глина, теракот, скло, тканини, тощо). Проте візуально важко сприйняти й визначити чи дійсно

натуральним є матеріал, оскільки сьогодні широко розповсюджені якісні штучні вироби, текстури й фактури яких відображені досить натуралістично;

- використання матеріалів, що були отримані в результаті переробки вторинної сировини [9].

Застосування екологічних рішень у сучасному дизайні є актуальним сьогодні, так як це підтримує світову тенденцію щодо вирішення екологічних проблем навколишнього середовища. Впроваджуючи інноваційні технічні способи, які забезпечують покращення середовища, дизайнери й архітектори беруть участь у трансформації мислення й звичок людини [8].

Таким чином, створюючи екоінтер'єр, слід уникати використання пластику чи ДСП, а хромований метал краще замінити «травленим залізом» або міддю. Широко застосовується дерево у вигляді окремих масивних форм або як матеріал для настінних панелей чи окремих меблевих елементів. Для оздоблення стін можна використати звичайну білу штукатурку, паперові прості шпалери або коркове покриття. Також досить популярні керамічна плитка (однотонна або з рослинним малюнком) й камінь для оздоблення. Гарно пасуватимуть річкові камені, піщаник, мармур.

Даний стиль передбачає «подачу» матеріалу таким, який він існує в природі. Застосовуючи матеріали, необхідно зважати на композиційний і колористичний задум. Часто немає потреби робити всі стіни дерев'яними, достатньо обрати акцентні предмети й використати його лише для них, підійде навіть необроблена деревина. Не варто перевантажувати натуральні фактури візерунками та яскравими фарбами, усе повинно виглядати максимально природнім.

Меблі для екоінтер'єру мають бути геометрично прості, часто їх виготовляють також з деревини. Ще один досить вживаний матеріал для виготовлення меблів в еко стилі є ротанг, він виглядає більш легким.

Щодо текстилю, краще надавати перевагу таким тканинам як льон, рогожка, циновка, бавовна. Ці матеріали гарно підтримають загальну концепцію й стануть її гармонійним доповненням.

Важливо також обрати елементи декору, які підкреслюватимуть ідею. Це можуть бути скляні або глиняні вази (часто використовують зелене скло), живі квіти, ротангові кошики, скрині, тощо. Наявність чогось на кшталт зимового саду теж гарно доповнить атмосферу еко. Приклади дизайну інтер'єру в еко стилі дивитися на рисунках 3.1, 3.2 [5].

Рис. 3.1. Приклад 1 дизайну інтер'єру в еко стилі

Рис. 3.2. Приклад 2 дизайну інтер'єру в екостилі

Одним із найважливіших факторів у створенні будь-якого дизайну є освітлення. До цього питання варто підходити дуже ретельно, проаналізувавши зони простору, адже світло — є головним інструментом художника. Невдале користування ним може зіпсувати навіть ідеальну стилістику й колористику. Світло вказує на смисловий центр, робить потрібні акценти й здатне візуально коригувати розміри приміщення.

Сьогодні існує безліч різноманітних видів освітлювальних приладів з різною колірною температурою, потужністю та кутом розкриття. Дизайнер має досить широкий спектр варіантів, щоб обрати найбільш вдалі для свого художнього задуму. Також потрібно знати про можливі прийоми й системи застосування світла.

Будь-який дизайн передбачає комбінацію різних джерел освітлення. Рівномірне (заливне) світло можна отримати, використавши точкові світильники з широким кутом розкриття. Часто їх фурнітура підбирається в колір зі стелею, щоб створити непомітний ефект. Направлене світло можуть забезпечити трекові системи, або точкові світильники з меншим кутом розкриття. Їх варто розміщувати над елементами, до яких необхідно привернути увагу. В таких

випадках також часто застосовують рухливі системи, які дають змогу змінювати кут падіння світла в залежності від форми об'єкта. Акцентне світло ще можуть створювати підвісні світильники. У житлових приміщеннях їх часто розміщують в зоні їдальні, в комерційних — над робочими або іншими акцентними зонами. Декоративне освітлення частіше за все створюється за допомогою LED стрічки й використовується в більшості випадків для підсвічування шаф, полицок, різноманітних ніш.

В залежності від поставленого технічного завдання та геометрії приміщення можуть з'являтися додаткові варіанти прийомів застосування світла. Наприклад, досить гарно виглядають підсвічені внизу сходи, або якісь вертикальні поверхні.

Створюючи «режисуру» освітлення також варто пам'ятати про колірну температуру. Більшого об'єму та плановості можна досягти, використовуючи освітлювальні прилади з різною колірною температурою, проте переходи між ними мають лишатися гармонійними й нерізкими [10].

Підбирати освітлювальні прилади для інтер'єру в еко стилі, потрібно таким чином, щоб зберегти природню атмосферу простору, тому вони мають бути або приховані (наприклад, звичайні точкові світлодіодні світильники, які монтуються в стелю чи спеціальні ніші) або декоровані. Центральним джерелом світла може бути стилізована люстра [15].

Дерево є натуральним матеріалом, тому при нагріванні не виділяє токсичних речовин. З нього можна створювати різноманітні форми, наприклад дуже стильно виглядають стельові світильники з абажуром із тонких вигнутих рейок. Люстри, бра, торшери, настільні лампи з дерева роблять приміщення більш затишним. Підвісні світильники є найпопулярнішими. В деяких моделях передбачено регулювання довжини. Такі прилади гарно виглядають у просторах кімнатах з високими стелями.

Часто для виготовлення світильників в еко стилі застосовують ротанг — пальмове дерево, ззовні схоже на ліану. Ідеально гладкі й тонкі стволи ротанга добре підходять для виготовлення різноманітних моделей плетених

світильників. Ротанг є достатньо міцним природнім матеріалом, тому при належному догляді виріб слугуватиме досить довго.

Затишно й стильно також виглядають тканинні світильники. Є багато різноманітних матеріалів, з яких виготовляють абажур, проте якщо говорити саме про еко стиль, то краще надати перевагу більш природній палітрі. Проходячи крізь тканину світло стає більш розсіяним і м'яким, що дає можливість відчутти належну атмосферу. Обираючи тканинний світильник, варто розуміти, що догляд за ним буде більш складним, тому краще не розміщувати такі речі на кухні або у ванній кімнаті [19].

3.2 Особливості колористики в інтер'єрі

Колір існує не сам для себе, а виражає глибоку ідейно-емоційну правду образу. Передати сенс колоритного строю того чи іншого витвору мистецтва можна лише шляхом проникнення у зв'язок внутрішнього і зовнішнього, кольорової гами й кольорової гармонії [23].

Питання, пов'язані з використанням кольору в інтер'єрі умовно можна розподілити на три групи: функціональні, естетичні й композиційно-художні. Ідея щодо колірної вирішення формується з ряду різних чинників, наприклад: конфігурація й розміри приміщення, його призначення, освітленість і орієнтація, тривалість перебування осіб в ньому та ін.

Вдалим вважається таке колірне рішення, при якому знижується фізична стомлюваність, активізується психологічний настрій і підвищується емоційний тонус. За допомогою правильно підібраних кольорів можливо навіть компенсувати несприятливий мікроклімат приміщення [4].

Колір є засобом створення композиції інтер'єру. Архітектурні поверхні: стіни, підлога й стеля — основні носії кольору. Забарвлення меблів та інших елементів (додаткових носіїв) вирішується згідно колірної гармонії по відношенню до основних кольорів.

Загальної колірної формули, яку можна було б застосувати для будь-якого дизайну не існує, адже кожен простір є індивідуальним, як і людина, що

користується ним. Проте існують досконало досліджені й перевірені часом прийоми, зрозумівши логіку яких дизайнер може створювати різноманітні варіації, використовуючи сталі базові знання. Варто ще враховувати індивідуальний аспект сприйняття кольору, адже кожна людина має свій психотип і сприймає колір по-своєму [14].

Площини внутрішнього простору людина сприймає не одночасно: спочатку увага припадає й тримається на стінах, потім долучається підлога й пізніше стеля. Стіни відіграють важливу роль у створенні колірної композиції. Вони можуть бути однотонні, проте природне освітлення створюватиме відтінки. Можна створити акцентну стіну, якщо є потреба підкреслити певну зону. Залежно від забарвлення стін, можна навіть візуально змінювати геометрію приміщення: розширити чи звужити або розмежувати його на горизонтальні чи вертикальні рівні.

Колір стін також впливає на вибір забарвлення для підлоги й стелі. Залежно від концептуального задуму можна використати різні композиційні прийоми. Наприклад, досягти візуальної «єдності» приміщення можливо зробивши підлогу в тон зі стінами. Якщо ж стіни пофарбовані однотонними, то гарно виглядатиме підлога з орнаментом, дрібний принт створюватиме більш цілісний ефект, а крупний візуально розширюватиме площу підлоги.

Вибір кольору стелі певною мірою залежить від особливостей освітлення приміщення й бажаного візуального ефекту. Якщо є необхідність ілюзорно збільшити простір, то краще застосовувати світлі фарби або робити однотонною зі стінами. Цікаво та досить сміливо виглядає контрастне забарвлення стелі відносно стін, проте перед тим як застосувати такий прийом, варто впевнитися, що в даному приміщенні це виглядатиме ефектно й красиво, підкреслюючи його характерну образність. Досить розповсюдженим є рішення робити стелю й частину стіни, що примикає до неї в одному тоні.

При фарбуванні поверхні в двох кольорах темний колір слід розміщувати в нижній частині, а більш світлий — у верхній. Таким чином ми досягаємо певної

«стійкості». У деяких випадках можна робити навпаки, але тоді важливо, щоб темна частина була менша за площею порівняно зі світлою.

За допомогою кольору також можна досягти візуального ефекту збільшення або зменшення. Як правило теплий тон має властивість «наближення», холодний — «віддалення». Довести дієвість такого ефекту можливо провівши наступний експеримент: якщо на чорному фоні розмістити червоні та сірі кулі, діаметром 1 сантиметр й дивитися на них на відстані приблизно 1 метр, то нам здаватиметься, що червоні кулі ближчі до нас, а сірі — далі.

Колір здійснює вагомий вплив на візуальне сприйняття простору, впливає на настрій і загальне самопочуття осіб, які перебувають у ньому. Для того, щоб обрати вдалі кольори для створення необхідної атмосфери й образності інтер'єру потрібно розуміти, як саме кожен колір впливає на людину та які фактори формують сприйняття кольору [12].

Існують суб'єктивні та об'єктивні фактори сприйняття кольору. До об'єктивних відносяться:

- *характеристика джерела світла* (аналізуються: спектральний склад, співвідношення синьої, зеленої та червоної складових; яскравість чи інтенсивність;
- *характеристика матеріалів середовища*: скла, повітря, води, дзеркальних поверхонь, тощо. (Визначається ступінь відбиття/пропущення/поглинання світла);
- *характеристика структури приймача* (людського ока, фотоапарата, денситометра, тощо.)
- *висвітлення* — один із головних факторів, що впливає на правильне відтворення кольору;
- *перспектива сприйняття*;

Суб'єктивні фактори також є не менш важливими для психологічного сприйняття. Колір здійснює вплив як на фізіологічні процеси людини, так і на її психіку. Знаючи особливості кожного кольору, ми маємо можливість створити

простір, який пробуджуватиме певні емоції, викликатиме асоціації й формуватиме необхідну образність.

Кожна людина має улюблені відтінки, які характеризують її як особистість. Тому важливо розуміти для кого створюється дизайн інтер'єру й під час вибору кольорової гами спиратися на сформований психологічний портрет клієнта.

Також суб'єктивними факторами сприйняття кольору можна вважати:

- *стать* (чоловіки сприймають кольори не так, як жінки. Вони надають перевагу комбінаціям схожих кольорів, монохроматичним. Жінок більше приваблюють складні гами.);
  - *вік* (молода аудиторія надає перевагу більш яскравим, помітним кольорам, натомість люди старшого віку намагаються обирати стримані спокійні відтінки);
  - *фізичний стан* (під час стресу у людини загострюється сприйняття кольорів, розслаблений стан або втома притупляють реакцію);
  - *час* (якщо довгий час роздивлятися зображення, то можна помітити більше деталей і відтінків, проте водночас це може викликати погіршення загального фізичного стану й втому);
  - *характер* (в психології існує поняття на визначення особливостей людини за рисами її характеру — «екстраверсія-інтроверсія». Екстраверти надають перевагу вдвічі більшій кількості кольорів, ніж інтроверти. Для них характерні «імпульсивні» відтінки червоного, жовтого, помаранчевого. Ці кольори завжди в центрі уваги глядача, вони здатні «поглинати» суміжні тони. Інтроверти більш схильні обирати зелений, фіолетовий або синій — кольори, що більше «повертаються всередину».);
  - *мислення* (в залежності від обраних відтінків, колір може перешкоджати або, навпаки, сприяти активним процесам роботи.);
- [21].

Для створення дизайну флористичних студій частіше за все надається перевага нейтральним відтінками з додаванням акцентних кольорів. Така

тенденція зумовлена тим, що основною функцією дизайну інтер'єру флористичної студії є підкреслити красу квіткових композицій і привернути до них всю увагу відвідувачів. Оскільки квіти мають різноманітне забарвлення й індивідуальні природні форми, то презентувати флористичні вироби краще на нейтральних поверхнях. При цьому, варто зберегти образність студії, її характерність, яка зробить її впізнаваною для гостей. Тому важливо створити акценти в інтер'єрі за допомогою кольору або фактурності матеріалів.

Також важливу роль відіграє якісне освітлення та зручне здійснення управління ним. Від колірної температури та потужності освітлювальних приладів залежить загальне сприйняття атмосфери приміщення та правильно розставлені акценти в ньому.

Існує багато різноманітних приладів, які дають можливість створити індивідуальну «режисуру» освітлення для певного приміщення. У багатьох з них передбачені димери, що дають змогу самостійно регулювати інтенсивність світла, пульт для зручного керування або навіть мобільні додатки. Ознайомившись із характеристиками того чи іншого приладу, дизайнер має можливість обрати потрібний світловий малюнок та передбачити необхідну кількість світла для того чи іншого приміщення. Більшість сучасних освітлювальних приладів також спрямовані на максимальну енергоефективність та енергозбереження.

3.3 Меблі та обладнання в дизайні інтер'єру. Предметний дизайн

Людина завжди намагалася максимально пристосувати навколишнє середовище до власних потреб. Так, камінь у печері слугував столом і стільцем, а шкіра тварин була місцем для відпочинку. З давніх часів людство поступово вдосконалює середовище навколо себе, щоденні побутові речі стають більш досконалими та функціональними. Для різних потреб існують меблі й

обладнання специфічного спрямування. Варто звернути увагу на те, що термін «меблі» й «обладнання» вміщують абсолютно різні значення. Поняття «меблі» почало вживатися набагато раніше. Науково-технічний прогрес сприяв досить швидкій популяризації меблів у дизайні інтер'єру та ландшафтній архітектурі.

Тому, можна стверджувати, що меблі є одним із найважливіших елементів інтер'єру. Вони задовольняють елементарні побутові потреби, супроводжуючи основні функціональні процеси повсякденного життя сучасної людини: спілкування, відпочинок, зберігання речей, робота... Прикладами меблів є різноманітні стільці, столи, крісла, ліжка, дивани, шафи, тумбочки, стелажі, трюмо, тощо.

Обладнання можна вважати більш новим типом елементів сучасного дизайну інтер'єрів. Це конструкції, сукупність механізмів і пристроїв, які вдосконалюють меблі, орієнтуючись на їх функціональне призначення і забезпечують виконання спеціальних технологічних, технічних і комунікативних потреб. Існує досить багато видів обладнання: комунікаційне, освітлювальне, санітарно-технічне, лабораторне, тощо. Обладнання застосовується для комплексного вирішення інтер'єрів будинків і споруд різного призначення.

Проектування меблів і обладнання є основою сучасного штучного формоутворення, в основі якого лежить принцип розроблення й створення для подальшої експлуатації предметів, що здатні задовольнити утилітарні, естетичні та інші людські потреби. Сенс предметного дизайну полягає в тому, щоб забезпечити побут людини якісними, гарними й безпечними речами, функціонал яких вирішуватиме основні щоденні завдання. Тому можемо зробити висновок, що головною вимогою до спроектованих меблів і обладнання є відповідність їх конкретному призначенню.

Під час створення концепції дизайнер часто потрапляє під вплив індустриального виробництва. Адже авторський задум щодо тієї чи іншої речі має бути наповненим різноманітними емоційно-образними смисловими якостями, проте індустриальне виробництво часто вимагає типових рішень на базі

обмеженої кількості стандартних елементів. Тому технічна логіка предмета, яка часто диктується саме інженерією має бути гармонізованою за допомогою креативного дизайнерського рішення. Важливо, що основним завданням дизайнера є здатність втілити в предметі культурно-споживацькі властивості, якість яких можливо оцінити під час експлуатації. Насправді, будь-який споживач надає перевагу не саме формі певного виробу, а зручності його використання: важлива не шафа, а можливість зручно розмістити велику кількість одягу, не крісло чи диван, а відпочинок... [25].

Важко уявити інтер'єр без меблів, адже вони наповнюють холодний штучний простір життям і сенсом, роблять його функціональним і зручним. Розробляючи дизайн для будь-якого приміщення, автор вкладає в нього певну ідею, намагається втілити в життя свій творчий задум. Тому часто виникають ситуації, коли навіть простори сучасного ринку з безліччю різноманітних моделей і різною ціновою політикою не вирішують завдання [17]. Саме тоді народжується індивідуальний меблевий елемент, який відповідає всім естетичним і функціональним потребам. Його особливостями стають унікальність і образність.

Важливу роль у створенні предметного дизайну відіграє стиль. В основу завдання покладено не лише розробити функціонал, а ще й гармонійно вписати виріб у середовище, підкреслюючи його стилістику. Стилем меблів називають історично сформовану, відносно стійку в часі спільність засобів художнього й образного виявлення, яка характеризує меблі. Існує велика кількість різноманітних стилів, кожен з них характеризується своєю внутрішньою логікою й чіткою системою. Першими з'явилися класичні стилі в результаті лінійної еволюції (коли один стиль приходив на зміну іншому). Починаючи з другої половини двадцятого століття вони множаться в культурному просторі й паралельно співіснують.

Кожна історична епоха вирізняється певними особливостями меблювання приміщень, але незмінним лишається завдання й прагнення зробити річ зручною для використання. Тому базою для створення меблів завжди лишається

комплексне врахування параметрів людського тіла й особливості його функціонування під час різних видів діяльності. Тобто, створюючи ту чи іншу концепцію, автор повинен дотримуватися всіх правил ергономіки.

Важливою складовою процесу також є технологічність — критерій якості виробу, який визначає оптимальність показників техніко-економічних витрат (гроші, матеріал, час) на його виготовлення, експлуатацію, ремонт й утилізацію.

Такими критеріями є:

- прорахунок кошторису для вироблення предмету;
- застосування раціональних методів додаткової обробки з метою доведення виробу до необхідної функціональності й потрібних параметрів;
- оптимізація у використанні матеріалів;
- максимальне спрощення технології виконання;
- внесення змін до остаточного об'ємно-просторового вирішення обладнання, відповідно до динамічного розвитку технологій;

Існує два способи розробки форми предмета: від загальних деталей до цілісності й від цілого до деталей, узгоджуючи їх з правилами композиції. Працюючи над виробом дизайнер повинен враховувати такі особливості формоутворення:

- детальне відпрацювання зовнішнього вигляду предмета, враховуючи особливості використаних матеріалів і конструкцій;
- вплив сучасних технічних характеристик на змістовність форми меблів і обладнання;
- дотримання загальноприйнятих правил композиції;
- широке застосування засобів ергономічності, функціональності та естетичності;

Предметний дизайн передбачає не тільки власне роботу конструкції, а ще й відповідність призначення предмета, вдале стилістичне рішення згідно поставленого технічного завдання й композиційні особливості. Художньо-естетична виразність є одним із головних критеріїв. Її можливо досягти

засобами композиційної гармонії: пропорційним співвідношенням частин до цілого, масштабністю, контрастно-нюансним балансом та іншими.

Дизайнерські меблі повинні вдало поєднуватися з навколишнім простором і бути зручними в експлуатації [24].

Для дизайну інтер'єру флористичної студії-кав'ярні були розроблені: стійка для робочого місця флориста та концептуальна конфігурація зони кав'ярні, де також відбуваються процеси роботи барісти та його взаємодії з клієнтами. Меблі були спроектовані з урахуванням усіх правил ергономіки та композиції.

3.4 Пропозиція стилістичного рішення для квіткової студії-кав'ярні

Процес створення дизайну інтер'єру квіткової студії-кав'ярні було досить цікавим і непростим завданням. Бажання замовників щодо стилістичного рішення полягало в тому, щоб створити атмосферу простору, яка буде максимально наближена до природи й гармонійно поєднуватиме два різних функціональних призначення приміщення. В основу концепції було закладено дизайн у стилі еко. Проте основною перешкодою на шляху до повноцінного втілення ідеї стала геометрія наявного простору: низькі стелі й обмеженість у природньому світлі (особливо в підвальному приміщенні) спонукали нас до створення неординарних сміливих рішень і вкраплення елементів інших стилів.

На першому поверсі ми скористалися можливістю збільшити висоту стелі, а також прибрали скляну перегородку, чим досягли розширення простору. Задля забезпечення зручного виходу до сходів прибрали стільницю.

Зону кав'ярні розмістили ближче до входу, таким чином, щоб відвідувачі могли швидко робити замовлення та купувати каву з собою. Ближче до центральної частини стіни розмістили лави зі столиками для можливості гостей смакувати каву з випічкою в закладі.

Робоча зона флориста розміщена близько до підсобного приміщення, в якому встановлене необхідне сантехнічне обладнання та розташовані полички

для ваз й інших важливих в роботі інструментів. З метою збереження гарного естетичного вигляду приміщення підсобну зону відокремили «важкими» текстильними шторами. На протилежній стороні розмістили холодильну вітрину з квітами таким чином, щоб флорист і клієнти мали зручний доступ до неї.

Вбиральня на першому поверсі призначатиметься для гостей, тому з метою забезпечити максимально зручне й ергономічно правильне розташування обладнання прибрали перегородку й об'єднали простір.

Підвальне приміщення було вирішено розподілити на декілька зон: вхідна група приміщень включає коридор, санвузол й гардеробну кімнату (ця зона експлуатуватиметься працівниками). Дві достатньо просторі кімнати, в які ми потрапляємо одразу, спускаючись, призначені для гостей студії. Також окремо виділені підсобні кімнати для зберігання необхідних матеріалів.

Ідея власне дизайну студії полягає в тому, щоб дати можливість людині відчувати єдність з природою, підкреслити красу композицій із живих квітів, презентуючи їх «в оточенні самої природи». Ця провідна думка зумовила вибір екостилю. Важливо було уникнути зайвого лоску та стандартизації. В основі концептуального задуму — невимушеність, легкість і мобільність простору, його здатність адаптуватися під різні події та напрямки діяльності.

Колористично інтер'єр вирішено у світлих відтінках. Домінантним є білий колір, який вміщує всі кольори спектру. Такий вибір можна аргументувати недостатньою кількістю природнього освітлення в приміщенні. Білий також вважається позитивним, здатним заряджати енергією, асоціюється з духовністю й природністю.

На фоні світлих стін і стелі контрастно виглядають чорні рами вхідних дверей, які виконані у формі арки й холодильної вітрини з квітами. На перший погляд, може здаватися, що застосування чорного є досить невдалим для дизайну саме цього приміщення, адже чорний поглинає світло. Проте саме цей колір відіграє надважливу роль у дизайні. Темні акцентні фрагменти врівноважують композицію середовища, підкреслюють його характерність і виразність.

Обрана стилістика передбачає використання лише натуральних матеріалів. Тому досить доречно було б зробити підлогу першого поверху дерев'яною. Проте, в даному випадку, нам потрібно враховувати особливі фактори під час експлуатації приміщення. Оскільки це заклад комерційного призначення, де перебуває достатньо велика кількість різних осіб, то обраний матеріал має бути досить стійким. Також таке твердження можна обґрунтувати специфікою робочого процесу флориста. Взаємодія з водою та сам процес догляду за квітами можуть досить негативно вплинути на зовнішній вигляд паркетної дошки. На щастя, сучасна промисловість у виготовленні матеріалів дуже розвинена й дає можливість компромісно вирішувати подібні питання. Було обрано вінілове покриття підлоги, яке ззовні виглядає дуже схожим на дерево. Це допомогло нам зберегти обрану стилістику та забезпечити в студії стійкий якісний матеріал на підлозі. По кольору надали перевагу більш теплому відтінку, щоб створити затишність. Меблі також виготовлені переважно з дерева. Для полицок, які призначені презентувати декор обрано металеві каркаси та дерев'яну основу.

Центральна кімната в композиції підвального приміщення, яка призначена для відвідувачів також виконана у світлих відтінках. Оскільки екостиль передбачає застосування «грубих» необроблених поверхонь, то підлога лишається бетонною. За допомогою фактурності натуральної цегли створили акценту стіну з правої сторони кімнати. Для радіаторів, які розміщуються на цій стіні за допомогою гіпсокартону створили ніші, завдяки чому отримали полицку. На ній можна розмістити вазони або зробити цю зону мобільною й змінювати декор, залежно від тематичного спрямування. Нерівномірне розміщення радіаторів відносно центру посадочних місць «ламало» композиційну рівновагу. Тому вирішили створити панель, яка зробить нижню частину стіни однорідною та рівномірною. Важливо було підібрати саме такий варіант, який не заважатиме функціонуванню радіаторів.

Центром композиції є великий дерев'яний стіл, який яскраво демонструє виразність екостилю, місця для сидіння також дерев'яні, але для зручності та естетичності мають текстильні елементи акцентного кольору.

На стіні зліва розміщені полички, виконані в єдиній стилістиці з меблевими елементами на першому поверсі. Таке рішення дає можливість надати простору більше функціональності, при цьому не нагромаджуючи його зайвим.

В кінці кімнати привертає увагу велика холодильна вітрина з чорними акцентними рамами. Стелажі для квітів виконані переважно з дерева та металу (дерево для таких потреб має бути спеціально обробленим, щоб витримувати вологість приміщення).

Надважливу роль в даному дизайні інтер'єру відіграє штучне освітлення. Оскільки приміщення має недостатню кількість природнього світла, то необхідно було дібрати такі освітлювальні прилади, які могли б компенсувати це, підтримуючу екостиль. Проаналізувавши простір загалом і окремі його зони запропонували таку комбінацію джерел світла: точкові світильники з кольором фурнітури в тон стелі та широким кутом розкриття створюватимуть основне (залівне) освітлення, трекові системи гарно підійдуть для підсвічування поличок з декором, так як їх можна повертати й самостійно керувати напрямленням світла. Акцентними є підвісні світильники над робочими зонами та зоною для відвідувачів. LED підсвітки з теплою колірною температурою використовуються як декоративне освітлення різноманітних шаф, ніш і полиць.

Важливу роль також відіграє підбір колірної температури. З метою створення об'ємного глибинного простору було застосовано освітлювальні прилади різної колірної температури. Основне (залівне) світло 4500К.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Аналіз різних флористичних студій в Україні та за кордоном сприяв формуванню уявлення образу інтер'єру для створення власного проекту. Було виявлено основні позитивні рішення та прийоми, які частково застосовані для створення дизайну флористичної студії-кав'ярні у Харкові. Також взято до уваги й проаналізовано помилки з досвіду інших дизайнерів.

У проектуванні студії застосовані такі сучасні тенденції організації простору:

- мобільність меблевих елементів (наприклад пересувні стелажі, розкладні столи, вітринні елементи, які можна легко трансформувати, змінюючи композиційні рішення);
- сучасні освітлювальні прилади, які дають можливість регулювати інтенсивність світла, змінювати його напрямок, залежно від потреб. Обрано декілька видів освітлювальних приладів, які виконують певні функції в кожній зоні приміщення;
- екологічні елементи застосовані з метою раціонального споживання ресурсів, якості, безпеки матеріалів, енергозбереження.

Дизайн флористичної студії кав'ярні в м. Харків створений в стилі еко. Обрано світлі кольори, домінантним є білий. Використано переважно натуральні матеріали: необроблене дерево, скло, ротанг, льон та ін. Вибір саме такого стилю зумовлений втіленням ідею — максимальне наближення людини до природи.

Під час створення даного проекту були виконані всі пункти технічного завдання від замовника. Ми створили комфортний, атмосферний та ергономічно правильний простір, враховуючи всю специфіку функціональних процесів. Розробка стилістичного рішення базується на основних засадах вивчення колористики та композиції.

Результатом дипломної роботи є розроблений інтер'єр, що відповідає всім вимогам, має зручні меблі та обладнання. Створено гармонійний простір з усіма необхідними умовами для розвитку квіткового й продовольчого бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Cohen J. Le Corbusier / пер. з франц. P. Gossel. Colonge : Taschen, 2019. 96 с.
2. Абракітов В. Е. Конспект лекцій з дисципліни «Ергономіка робочих місць» (для студентів 5 курсу денної та 6 курсу заочної форм навчання спеціальності 263 – Цивільна безпека). Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 78 с.
3. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. [Чинний від 2018-06-01]. Київ : «Укрархбудінформ», 2018. 43 с.
4. Денисенко С.М. Основи композиції і проектної графіки : навчальний посібник. Київ : НАУ, 2021. 27 с.
5. Дизайн кав'ярні [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу : URL : <http://surl.li/hpkkq>. (дата звернення: 03.05.23).
6. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
7. Екологічне проектування : науково-методичне видання / В.М. Голобородько та ін. Київ : УкрНДІ ДЕ, 2016. 196 с.
8. Екотренд у сфері світлодизайну : навчальний посібник / Овчарек В та ін. Київ : КНУТД, 2021. 3 с.
9. Зиміна С.Б. Стилі інтер'єру : навчальне видання. Київ : Довіра, 2018. 360 с.
10. Комбінування джерел світла [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : URL : <http://surl.li/hfxoo>. (дата звернення: 10.05.23).
11. Композиційні основи проектування інтер'єрів [Електронний ресурс] // <http://www.tsatu.edu.ua> – Режим доступу до ресурсу: URL: <http://surl.li/hpmhr>. (дата звернення: 30.04.2023).
12. Ломовський А. І. Принципи використання кольору в дизайні інтер'єрів : навчальний посібник. Київ : ВМУРоЛ “Україна”, 2011. 9 с.

13. Маркович М. Й. Основи проектування інтер'єрів : навчальний посібник. Тернопіль : 2016. 72 с.
14. Маслова С.А., Чабала В.В. Колір в інтер'єрі : навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 86 с.
15. Нойферт Э. Строительное проектирование / пер. з нім : К.Ш. Фельдмана, Ю.М. Кузьминой : Стройиздат, 1991. 392 с.
16. Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. Конструювання меблів та обладнання інтер'єру : підручник. Київ : НАУ, 2014. 348 с.
17. Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. Основи дизайну інтер'єру : навчальний посібник. Київ : НАУ, 2011. 228 с.
18. Організація робочого місця флориста [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: URL: <https://studfile.net>. (дата звернення: 02.05.23).
19. Освітлювальні прилади в екостилі [Електронний ресурс] // 5watt.ua/uk/blog – Режим доступу до ресурсу: URL: <http://surl.li/hpmek>. (дата звернення: 15.05.23).
20. Основи проектування цивільних і промислових будівель [Електронний ресурс] // dl.kpt.sumdu.edu.ua – Режим доступу до ресурсу: <http://surl.li/hpmkk>. (дата звернення 22.04.2023).
21. Основи теорії кольору. навчальний посібник / Веретільник Т.І. та ін. Черкаси : ЧДТУ, 2020. 130 с.
22. Поплавська О.М. Ергономіка : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2005. 320 с.
23. Психофізіологічний вплив кольору на людину [Електронний ресурс] // koloristika.in.ua – Режим доступу до ресурсу: URL: <http://surl.li/hpmot>. (дата звернення: 20.05.2020).
24. Сьомка С.В. Ергономіка та ергодизайн : підручник. Київ : НАКККіМ, 2017. 604 с.
25. Сьомка С.В., Антонович Є.А. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання : підручник. Київ : НАКККіМ, 2018. 360 с.

ДОДАТКИ